

ลมหาดใจ 'ช่างทำทองเหลืองเพชร'

สืบสานภูมิปัญญา อุนรักษ์ 'ลายโบราณ'

จะแสดงหนุ่มสาวเริ่มหันมาใส่ชุดไทยมากขึ้น ดูสวนทางกับการสร้างความยั่งยืนให้กับงานช่างทองโบราณ ทั้งที่สองอย่างเป็นของคู่กัน โดยเฉพาะงานช่างทองเมืองเพชรบุรี ที่มีการพัฒนาสืบทอดเฉพาะมาตั้งแต่อดีต แต่การสร้างช่างทองรุ่นใหม่กลับมีน้อยลงทุกที

ประวัติ ในทิง ช่างที่เปิดบ้านรักษาทอง ในตัวเมืองเพชรบุรี ให้ความเห็นว่าสถานการณ์ช่างทองเมืองเพชรตอนนี้รุ่นไม่นิยมทำอาชีพนี้กัน ตรงข้ามกับความต้องการของลูกค้าที่มาเลือกซื้อทองลวดลายโบราณ

กระบวนการขึ้นโครง

๘๘ ลายเพชรบุรีโบราณ
คือ ลายลูกสน เม็ดกระดุม
ปะวะหล้า คนในพื้นที่
นิยมอย่างมาก ด้วยความ
ที่เขาเห็นลายนี้มาตั้งแต่
เด็ก ๆ พอโตขึ้นอยากจะ
ใส่ลวดลายแบบนั้นบ้าง
เพราะลายพวกนี้หาที่ไหน
ไม่ได้นอกจากที่บ้านของ
เรา โดยลายที่ทำยากที่สุด
คือ ลายกระดุม ด้วยมีลาย
ละเอียดมาก ๘๘

แหวนนพเก้า

แบบเพชรบุรีเพิ่มขึ้น แต่ช่างที่ทำลายโบราณหาได้ไม่ยอกลง เพราะการฝึกช่างคนหนึ่งต้องใช้เวลามาก ด้วยเป็นงานที่ทำด้วยมือไม่ใช่ว่าหาลืออย่างที่มีกันอยู่ ซึ่งการทำเฉลี่ยต่อชิ้นอาจต้องใช้เวลา 1-2 เดือน

“ส่วนใหญ่เด็กที่เรียนด้านการออกแบบพวกนี้มา พอจบไปจะเข้าทำงานบริษัทพวก

แบบโบราณ หากอายุน้อยกว่านั้นจะชอบงานแบบผสมผสานแนวใหม่ ด้วยงานลวดลายเก่า คนจะนิยมใส่ในช่วงเวลาที่มีงาน เช่น ขึ้นบ้านใหม่ งานบวช งานแต่งงาน แต่ให้ใส่ไปทำงานทุกวัน ลายเก่าค่อนข้างลำบากและไม่ปลอดภัย

ตอนนี้ลูกค้าจากกรุงเทพฯ มีความนิยมแหวนนพเก้า เพราะช่วงหนึ่งคนให้ความสำคัญทำงานนายนกา ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ใส่

ลมนางใจ ‘ช่างทอง’ สืบสานภูมิปัญญา

เม็ดกระดุม ปะวะหล้า คนในพื้นที่นิยมอย่างมาก ด้วยความที่เขาเห็นลายนี้มาตั้งแต่เด็ก ๆ พอโตขึ้นอยากจะใส่ลวดลายแบบนั้นบ้าง ด้วยลายพวกนี้หาที่ไหนไม่ได้นอกจากที่บ้านของเรา โดยลายที่ทำยากที่สุดคือ ลายกระดุม ด้วยมีลายละเอียดมาก ต้องมีการตอกขึ้นส่วนเล็กๆ ต่างๆ ประกอบให้เข้ากัน แล้วต้องดึงลวดเส้นเล็ก แล้วตัดลวด ยิ่งงานขนาดเล็กความละเอียด และความยากจะเพิ่มขึ้น โดยลายกระดุมใช้ในการเป็นส่วนประกอบของต่างหู และข้อมือ

ลายลูกสน เม็ดกระดุม ปะวะหล้า เป็นลายเพชรบุรีที่นิยมตลอดกาล ลูกค้านิยมมาสั่งเป็นชุด เช่น ชุดหนึ่งมีต่างหู สร้อยคอ ข้อมือ จะใช้ใส่เวลาออกงานเพื่อให้เป็นชุดเดียวกัน บางคน

แหวนนพเก้า

แบบเพชรบุรีเพิ่มขึ้น แต่ช่างที่ทำลายโบราณหาได้น้อยลง เพราะการฝึกช่างคนหนึ่งต้องใช้เวลานาน ด้วยเป็นงานที่ทำด้วยมือไม่ใช่งานหล่ออย่างที่มีกันอยู่ ซึ่งการทำเฉลี่ยต่อชิ้นอาจต้องใช้เวลา 1-2 เดือน

“ส่วนใหญ่เด็กที่เรียนด้านการออกแบบพวกนี้มา พอจบไปจะเข้าทำงานบริษัทพวกจิ๋วเวลรี่ ที่แยกเดี่ยว ทำงานซัดก็ซัด อย่างเดียว แต่เราพยายามดึงเด็กให้เข้ามาเรียนรู้การทำทั้งกระบวนการ เราทำงานชิ้นต่อชิ้นถึงจะได้เงิน เด็กหลายคนพอเริ่มทำอาจไม่ได้เงินตามที่ต้องการ เพราะกว่างานจะออกก็ต้องใช้

แบบโบราณ หากอายุน้อยกว่านั้นจะชอบงานแบบผสมผสานแนวใหม่ ด้วยงานลวดลายเก่า คนจะนิยมใส่ในช่วงเวลาที่มีงาน เช่น ขึ้นบ้านใหม่ งานบวช งานแต่งงาน แต่ให้ใส่ไปทำงานทุกวัน ลายเก่าค่อนข้างลำบากและไม่ปลอดภัย

ตอนนี้ลูกค้าจากกรุงเทพฯ มีความนิยมแหวนนพเก้า เพราะช่วงหนึ่งคนให้ความสนใจท่านนายภา ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ใส่แหวนนพเก้า ตามความเชื่อที่ใส่เพื่อคุ้มกันภัย เช่น สมัยก่อนนักเรียนเวลาออกโรงเรียนจะใส่แหวนนพเก้าไปด้วยเพื่อป้องกันตัว หรือคนค้าขายก็จะประสบความสำเร็จ

หลัง ป้าเมือง แฝงสีคำ ศิลปินแห่งชาติ

สร้อยลายกระดุม

ความชำนาญในการทำ อย่างน้อยกว่าเด็กจะคล่องต้องใช้เวลา 2-3 ปี”

ถ้าเทียบกันงานหล่อกับงานที่ทำด้วยมือที่ทำอยู่ งานหล่อลวดลายจะไม่ชัดเจน ที่สำคัญงานทำมือน้ำหนักมากกว่างานหล่อ ซึ่งความโดดเด่นของลายงานทองเมืองเพชรบุรีเน้นการดอกลาย ถ้างานสุโขทัยจะคิดลาย

ลูกค้าตอนนี้ถ้าอายุ 35 ขึ้นไปนิยมงาน

ด้านการทำทองเมืองเพชรบุรีเสียชีวิต รุ่นพ่อแม่เราหลายคนโชคดีที่มีงานฝีมือป้าเมืองเก็บไว้ ซึ่งหลังจากป้าเสียไป งานช่างทองเมืองเพชรเริ่มกลับมานิยมอีกครั้ง ด้วยคนเริ่มอยากได้งานชิ้นเก็บไว้ เพราะช่างโบราณค่อนข้างหวงวิชา ขณะที่โรงเรียนที่สอนเกี่ยวกับการทำทองในเมืองเพชรบุรียังไม่มีอย่างจริงจัง

ลายเพชรบุรีโบราณคือ ลายลูกสน

ขึ้นอยากจะทำลวดลายแบบนั้นบ้าง ด้วยลายพวกนี้หาที่ใหม่ไม่ได้นอกจากที่บ้านของเรา โดยลายที่ทำยากที่สุดคือ ลายกระดุม ด้วยมีลายละเอียดมาก ต้องมีการดอกลายชิ้นเล็กๆ ต่างๆ ประกอบให้เข้ากัน แล้วต้องดึงลวดเส้นเล็ก แล้วตัดลวด ยิ่งงานขนาดเล็กความละเอียด และความยากจะเพิ่มขึ้น โดยลายกระดุมใช้ในการเป็นส่วนประกอบของต่างๆ และข้อมือ

ลายลูกสน เม็ดกระดุม ปะวะหล้า เป็นลายเพชรบุรีที่นิยมตลอดกาล ลูกค้านิยมมาสั่งเป็นชุด เช่น ชุดหนึ่งมีต่างหู สร้อยคอ ข้อมือ จะใช้ใส่เวลาออกงานเพื่อให้เป็นชุดเดียวกัน บางคนชอบงานชิ้นเล็ก ๆ สามารถใส่ติดตัวได้ตลอด ถ้าบางคนทีกลัวเรื่องความปลอดภัยเราก็แนะนำให้ชุบทองคำขาวเพื่อความปลอดภัย

ลายเพชรบุรีสามารถปรับให้เข้ากับลายอื่นได้ แต่ถ้าจริง ๆ หลายคนชอบลายเพชรบุรีอย่างเดียวไปเลย โดยทางร้านจะไม่พยายามแหวกแนวจากชนบทเก่ามาก ด้วยลวดลายดั้งเดิมพวกนี้ถ้าไม่อนุรักษ์ไว้อาจสูญหายได้

ช่างทองเพชรบุรีโบราณบางส่วนยังมีปัญหาไม่ยอมปรับเปลี่ยน หรือประยุคต์การทำลวดลายที่ทันสมัยขึ้น ด้วยช่างถูกฝึกมาด้านเดียว เช่น ทำแหวนโค้งก็ทำแต่แหวนโค้งมาตลอด

ชื่อของลายแต่ละแบบก็มีความหมายในตัวเอง ซึ่งชื่อลายบางอย่างเมื่ออยู่ในวังจะเรียกอีกแบบ ขณะที่คนเพชรบุรีก็เรียกอีกแบบ แต่ลวดลายเหมือนกัน เช่น แหวนพิรุณ แหวนรังแตน แหวนตะไค้ โดยแหวนพิรุณจะเป็นที่นิยมมาก ถือเป็นลวดลายดั้งเดิมของเพชรบุรีและน้ำหนักทองไม่มาก ทำให้ลูกค้ามีกำลังทรัพย์ที่จะซื้อได้

สำหรับลวดลายใหม่ ๆ บางทีมีความต้องการของลูกค้า ที่พอมาประยุกต์กับลวดลายเก่าแล้วจะดูแข็ง จึงเป็นหน้าที่ของช่างที่จะช่วยแนะนำเพื่อให้งานออกมามีคนละเค้ทาง อย่างตอนนี้มีการประยุกต์นำลายกระดุมมาเข้ากับลายพิรุณ จากเดิมต่างใช้ลายพวกนี้เดี่ยว ๆ แต่ต้องนำมาผสมผสานเพื่อให้งานดูอ่อนช้อยขึ้น

เสน่ห์ของงานทองเมืองเพชรคือ ความพยายามของช่างที่จะคงไว้ซึ่งรูปแบบลายดั้งเดิม ซึ่งยุคนี้มีการนำลายดั้งเดิมไปดัดแปลงมาก จนหลายคนเริ่มรู้สึกว่าลายมันเริ่มเพี้ยนไป เลยหันมาหาลวดลายโบราณแบบดั้งเดิมล้วน ๆ มากขึ้น ส่วนคนเมืองเพชรบุรีเอง ลูกค้ารุ่นใหม่ ๆ ที่มาทำจะนำรูปถ่ายงานที่พ่อแม่เคยใส่แล้วมาขอร้องให้ทำใหม่อีกเรือนเลยก็มี หรือบางคนรู้สึกเสียดยางานที่ได้ขายไป พอเริ่มมีเงินเริ่มมาทำเก็บไว้ เพราะรู้สึกเสียดยางานไม่มาขายงานชิ้นเก่าไป

นอกจากลวดลายเมืองเพชรบุรีที่โดดเด่นแล้ว วัสดุอื่น ๆ ที่เป็นส่วนประกอบอย่างพลอยก็เป็นส่วนที่เป็นของคู่กัน เช่น พลอยนพเก้า แหวนลูกไม้ ที่ใช้พลอย 3-4 สี หรือบางคนที่ชอบทับทิมใช้ทับทิมเป็นส่วนประกอบทั้งหมด ไม่ต่างจากมรกตที่ได้รับความนิยมเหมือนกัน

ขณะเดียวกันมีการผสมกับทับทิมก็มี แต่ถ้างานเมืองเพชรลอยกับทองจะเป็นของคู่กัน เครื่องประดับ เลยถือเป็นของออกกระหว่างสองสิ่งนี้

การทำงานแต่ละชิ้น

เอกลักษณ์

ขึ้นอยู่กับลาย ถ้างานที่ลายละเอียดเป็นเดือน แต่ถ้าบางลายที่ซ้ำแล้วงานก็จะเสร็จเร็ว ด้วยช่างเพราะต้องมีค่าแรงต่อชิ้น ซึ่งถ้านานช่างก็อยู่ไม่ได้

ด้านเนื้อทองที่นำมาทำ เช่น ลายลูกสน เม็ดกระดุม ปะวะหล้า ใช้ทองที่สูง ถ้าลูกค้านำทองคำมาทองแท่งกับทองที่เป็นสร้อย

5 ลวดลายแบบฉบับเมืองเพชร

1. สมองเกลียว เป็นสร้อยที่ทำจากลวดลายทองคำขดเป็นห่วงแล้วเชื่อมต่อกันเป็นลูกโซ่ประวะหล้า หรือประวะหล้าทรงเครื่อง ซึ่งเลียนแบบมาจากโคมจีน
2. ลูกสน มีลักษณะคล้าย ลูกสนทะเล ประกอบด้วยโครงลวดทองขนาดเล็กต่อประกอบกัน
3. ลัดตบงกช หรือกระดุม เป็นลายทองรูปพรรณ เลียนแบบบัวลัดตบงกช
4. ลายดอกลูกพิรุณ เป็นลวดลายทอง นิยมใช้ตกแต่งหรือ ประกอบทองรูปพรรณลวดลายอื่น
5. เต้าร้าง เป็นชื่อเรียก ตุ่มหู มีลักษณะคล้ายพวงของผลเต้าร้าง

กระบวนการขึ้นโครง

สร้อยข้อมือลายลูกสน

สร้อยข้อมือลายปะวะหล่ำ

ใจ 'ช่างทองเมืองเพชร'

หนุ่มมีปัญญา อรุณย์ 'ลายโบราณ'

กระดุม ปะวะหล่ำ คนในพื้นที่นิยมอย่างมาก ความที่เขาเห็นลายนี้มาตั้งแต่เด็ก ๆ พอโตมาก็จะไล่ลวดลายแบบนั้นบ้าง ด้วยลายนี้หาที่ไหนไม่ได้นอกจากที่บ้านของเรา โดยที่หายากที่สุดคือ ลายกระดุม ด้วยมีลายนี้เยอะมาก ต้องมีการตอกขึ้นส่วนเล็กๆ ต่างๆ ประกอบให้เข้ากัน แล้วต้องดึงลวดเส้นเล็ก แล้ว

ลวด ยิ่งงานขนาดเล็กความละเอียด และยากจะเพิ่มขึ้น โดยลายกระดุมใช้ในการเป็นประกอบของต่างๆ และข้อมือ

ไหมบ้าง เมื่อได้ลายที่ต้องการแล้วก็มาหาช่าง ซึ่งช่างต้องสอบถามว่า จะเอาแบบมีเพชรหรือมีพลอยประกอบเข้าด้วยไหม ถ้าเป็นพลอยต้องดูว่า เขาต้องการพลอยตามวันเกิดหรือไม่ ถ้าใครมีทองเก่าสามารถนำมาหลอมใหม่เพื่อประกอบเป็นงานชิ้นใหม่ได้ และหลังจากนั้นช่างจะตรวจราคาแรงและวัสดุ

ที่สำคัญเมื่อมาสั่งแล้วต้องรออย่างน้อย 1 เดือน เพราะต้องยอมรับว่าช่างที่ทำเริ่มมีน้อย ขณะที่ความต้องการของลูกค้าสูง การทำงานของช่างหลังจากนำทองไปหลอมแล้วต้องรีดออกมาเป็นเส้น แล้วจึงเริ่มขึ้นรูป ก่อนช่างจะทำต้องเตรียมวัสดุให้เรียบร้อยไว้ก่อนแล้ว หลังจากนั้นก็นำมาประกอบทีเดียว

หากจะไล่ตลาดลายแบบนี้บ้าง ด้วยลาย
ใหม่ที่ไม่ได้นอกจากที่บ้านของเรา โดย
ที่หายากที่สุดคือ ลายกระดุม ด้วยมีลาย
เยอะมาก ต้องมีการตกแต่งชิ้นเล็กๆ ต่างๆ
ก่อนให้เข้ากัน แล้วต้องดึงลวดเส้นเล็ก แล้ว
มัด ยิ่งงานขนาดเล็กความละเอียด และ
ความยากจะเพิ่มขึ้น โดยลายกระดุมใช้ในการเป็น
ประกอบของต่างๆ และข้อมือ

ลายลูกสน เม็ดกระดุม ปะวะหล้า เป็น
เพชรบุรีที่นิยมตลอดกาล ลูกค้ายินมาสั่ง
แต่ตัวหนึ่งมีต่างหู สร้อยคอ ข้อมือ จะ
ลวดออกงานเพื่อให้เป็นชุดเดียวกัน บางคน
งานชิ้นเล็ก ๆ สามารถใส่ติดตัวได้ตลอด ถ้า
คนที่กลัวเรื่องความปลอดภัยเราก็แนะนำให้
ส่งค่าชาวเพื่อความปลอดภัย

ลายเพชรบุรีสามารถปรับให้เข้ากับลาย
แต่ถ้าจริง ๆ หลายคนชอบลายเพชรบุรี
เดียวไปเลย โดยทางร้านจะไม่พยายาม
แนวจากชนบทเก่ามาก ด้วยลวดลายดั้งเดิม
ถ้าไม่อนุรักษ์ไว้อาจสูญหายไป

ช่างทองเพชรบุรีโบราณบางส่วนยังมี
ไม่ยอมปรับเปลี่ยน หรือประยุคการทำ
กายที่ทันสมัยขึ้น ด้วยช่างถูกฝึกมาด้านเดียว
ทำแหวนโค้งก็ทำแต่แหวนโค้งมาตลอด

ชื่อของลายแต่ละแบบก็มีความหมาย
เอง ซึ่งชื่อลายบางอย่างเมื่ออยู่ในวังจะ
อีกแบบ ขณะที่คนเพชรบุรีก็เรียกอีกแบบ
คล้ายเหมือนกัน เช่น แหวนพิรุณ แหวน
แหวนตะโบ โดยแหวนพิรุณจะเป็นที่
หาก ถือเป็นลวดลายดั้งเดิมของเพชรบุรี
ทำหนักทองไม่มาก ทำให้ลูกค้ายินมาสั่ง
ที่จะซื้อได้

สำหรับลวดลายใหม่ ๆ บางทีมีความ
การของลูกค้ายินมาประยุกต์กับลวดลาย
ดั้งเดิม ซึ่งจะเป็นหน้าที่ของช่างที่จะช่วย
ดเพื่อให้งานออกมามีคนละครั้งทาง อย่าง
นี้การประยุคที่นำลายกระดุมมาเข้ากับลาย
จากเดิมต่างใช้ลายพวกนี้เดียว ๆ แต่ต้อง
ผสมผสานเพื่อให้งานดูอ่อนช้อยขึ้น

เสน่ห์ของงานทองเมืองเพชรคือ ความ
งามของช่างที่จะคงไว้ซึ่งรูปแบบลายดั้งเดิม
ที่มีการนำลายดั้งเดิมไปดัดแปลงมาก จน
คนเริ่มรู้สึกว่าลายมันเริ่มเพี้ยนไป เลยหัน
ลวดลายโบราณแบบดั้งเดิมล้วน ๆ มากขึ้น
เมืองเพชรบุรีเอง ลูกค้ายินใหม่ ๆ ที่มาทำ
อยู่ฝ่ายงานที่พ่อแม่เคยใส่แล้วซื้อมาให้ทำ

นอกจากลวดลายเมืองเพชรบุรีที่โดดเด่น
แล้ว วัสดุอื่น ๆ ที่เป็นส่วนประกอบอย่าง
ก็เป็นส่วนที่เป็นของคู่กัน เช่น พลอยนพเก้า
ลูกไม้ที่ใช้พลอย 3-4 สี หรือบางคนก็ชอบ
ใช้ทับทิมเป็นส่วนประกอบทั้งหมด ไม่ต่าง
จากที่ได้รับความนิยมเหมือนกัน

ช่างรุ่นใหม่กำลังฝึกฝน

ขณะเดียวกันมีการผสมระหว่างพลอย
กับทับทิมก็มี แต่ถ้ามองเมืองเพชรดั้งเดิมจริง ๆ
พลอยกับทองจะเป็นของคู่กันในการตกแต่ง
เครื่องประดับ เลยถือเป็นของคู่กันที่แยกกันไม่
ออกระหว่างสองสิ่งนี้

การทำงานแต่ละชิ้นช่างใช้เวลาต่างกัน

แต่ส่วนประกอบในการทำทองโบราณที่
เริ่มหายากในปัจจุบันคือ พลอยกับเพชรที่มีราคา
สูง ซึ่งมีบางที่เพชรขาดตลาดทำให้ราคาสูงขึ้น
ลูกค้ายินมาสั่งราคาไม่ไหว แต่ถ้าเป็นคนเพชรบุรี
แท้ๆ จะเน้นเพชรซีก ไม่ต้องใส่มาก เพราะจะ
ได้เล่นไฟมากกว่า ซึ่งเขาจะไม่ค่อยสนใจว่าน้ำของ

พลอยประกอบเข้าด้วยไหม ถ้าเป็นพลอยต้องดู
ว่า เขาต้องการพลอยตามวันเกิดหรือไม่ ถ้าใคร
มีทองเก่าสามารถนำมาหลอมใหม่เพื่อประกอบ
เป็นงานชิ้นใหม่ได้ และหลังจากนั้นช่างจะตีราคา
ค่าแรงและวัสดุ

ที่สำคัญเมื่อมาสั่งแล้วต้องรออย่าง
น้อย 1 เดือน เพราะต้องยอมรับว่าช่างที่ทำเริ่ม
มีน้อย ขณะที่ความต้องการของลูกค้าสูง การ
ทำงานของช่างหลังจากนำทองไปหลอมแล้ว
ต้องรีดออกมาเป็นเส้น แล้วจึงเริ่มขึ้นรูป ก่อน
ช่างจะต้องเตรียมวัสดุให้เรียบร้อยไว้ก่อน
แล้ว หลังจากนั้นก็นำมาประกอบทีเดียว

งานทองของช่างเพชรบุรีหากอยาก
อนุรักษ์ไว้ ทางภาครัฐควรส่งเสริมให้งานเหล่านี้
ได้ออกสู่สายตาของผู้คนผ่านงานแสดงสินค้า
ต่างๆ แต่ตอนนี้ในจังหวัดยังไม่มีคนนำร่อง ทั้งที่
เรามีของดีที่ควรอนุรักษ์ไว้

การเป็นช่างทองรุ่นใหม่คุณสมบัติคือ
ต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ และอาจไม่ได้เป็นเร็ว
แค่ 3-4 วัน แต่ต้องผ่านการฝึกฝน สิ่งสำคัญ
คนที่ทำต้องอดทน และต้องมีไอเดียในการ

เอกลักษณ์ลายเครื่องทอง

ขึ้นอยู่กับลาย ถ้ามงานที่ลายละเอียดมาก ๆ อาจ
เป็นเดือน แต่ถ้างานลายที่ช่างทำงานชำนาญ
แล้วงานก็จะเสร็จเร็ว ด้วยช่างทำงานนานไม่ได้
เพราะต้องมีค่าแรงต่อชิ้น ซึ่งถ้าทำงานใช้เวลา
นานช่างก็อยู่ไม่ได้

ด้านเนื้อทองที่นำมาทำเป็นงานโบราณ
เช่น ลายลูกสน เม็ดกระดุม ปะวะหล้า จะต้อง
ใช้ทองที่สูง ถ้าลูกค้ายินมาสั่งให้ทำจะต้องเป็น
ทองแท่งกับทองที่เป็นสร้อย

การกำกับใส่ใจข้อมือ

เพชรต้องสวยสะอาด ต่างจากลูกค้ายินมาจาก
กรุงเทพฯ จะเน้นว่า น้ำของเพชรต้องใสสะอาด
“งานทองโบราณถ้าเทียบกันแล้ว
ระหว่างงานซ่อมกับงานที่ทำใหม่ คนที่มาทำใหม่
มีมากกว่า ด้วยคนเพชรบุรีรุ่นเก่าที่ได้รับเป็น
มรดกมามากจะไม่ชอบ แต่เขาจะทำขึ้นใหม่อีกขึ้น
ให้เหมือนกับของเก่ามากกว่า”

คนที่อยากมาทำทองก่อนอื่นต้องศึกษา
ก่อนว่า ลวดลายไหนที่ชอบ และจะใส่ในโอกาส

ดัดแปลงบ้าง ไม่ใช่ทำลายแบบนี้ทำอยู่ตลอด
โดยไม่ลองดัดแปลงดูบ้าง

หากมองถึงอนาคตช่างทองของ
เพชรบุรีค่อนข้างเป็นไปอย่างยากลำบาก
เพราะช่างแต่ละคนก็จะตั้งกันเป็นบ้าน ทำให้
ตอนนี้ความรู้พวกนี้ก็จะจืดจางหายไป และไม่มี
ศูนย์กลางที่จะรวบรวมความรู้ไว้